

o propůjčení takového služebního místa, a že pro porušení právě uvedeného velícího předpisu nemůže usnesení obecního zastupitelstva o propůjčení místa obecního zřizence založit právní účinky podle zákona č. 16/1920 Sb. z. a n. Dovolací soud schvaluje odůvodnění napadeného rozsudku, které nebylo vývody dovolání nikterak vyvráceno, a odkazuje pro stručnost ještě na rozhodnutí nejvyššího soudu č. 15892 Sb. n. s., v němž byla rovněž vyslovena zásada o nutnosti vypsání veřejného konkursu pro ustanovení obecního zřizence podle zákona č. 16/1920 Sb. z. a n. a které není vyvráceno rozhodnutím nejvyššího správního soudu č. 558 Boh. A., na něž se žalovaný odvolává a které jedná o ustanovení obecního úředníka a nikoli obecního zřizence. Nestal-li se žalovaný trvale ustanoveným obecním zřízením žalující obce již pro tuto zjištěnou vadu svého ustanovení v jejích službách, netřeba se obíratí další otázkou, zda byly splněny další podmínky pro ustanovení žalovaného jako trvalého obecního zřizence, zejména zda byl u žalobkyně též plně zaměstnán, jak to vyžaduje ustanovení § 3 zákona č. 16/1920 Sb. z. a n. Pro zrušení služebního poměru žalovaného u žalobkyně platila proto hledě na způsob jeho zaměstnání ustanovení zákona občanského v §§ 1158 a násl. obč. zák. a nikoli ustanovení zákona č. 16/1920 Sb. z. a n. a žalobkyně byla oprávněna zrušiti jeho služební poměr výpovědí podle §§ 1159 a násl. obč. zák. Žalovaný nemohl zabrániti zrušení služební smlouvy nějakou stížností podanou proti dané mu výpovědi u správního úřadu, do jehož působnosti nepatří rozhodování sporů z poměru práva soukromého, k nimž náležel i služební poměr žalovaného k žalobkyni. Neprávem tu odkazuje žalovaný na rozhodnutí nejvyššího soudu č. 15482 Sb. n. s., neboť v souzeném sporu nejde o vyklizení pozemků žalovaným užívaných jako části služebních požitků po propuštění vysloveném nepravoplatným rozhodnutím disciplinární komise, jako tomu bylo právě v rozhodnutí č. 15482, nýbrž o vyklizení těchto pozemků po řádně dané výpovědi a tudíž po zákonném skončení služebního poměru žalovaného u žalobkyně. Byl-li služební poměr žalovaného u žalobkyně skončen zákonným způsobem, nemá žalovaný dále nároku na plat a tudíž ani na další užívání domu a pozemků, které bylo jen částí jeho služebních požitků. Poněvadž žalovaný neuplatnil, že mu podle nějakého zákonného ustanovení patří nárok na delší výpovědní lhůtu než tříměsíční, kterou mu dala žalobkyně, nebylo třeba zjišťovati, zda byla mezi žalovaným a žalobkyní sjednána tříměsíční výpovědní lhůta.

Čís. 16742.

Vydavatele a nakladatele časopisu jest pokládati za soutěžitele s jinými časopiseckými podniky, ježto je k dlužníkům podniku i k jeho věřitelům v přímém právním poměru, jsa jim osobně zavázán bez zřetele na to, v jakém vnitřním poměru je k politické straně, za jejíž orgán je časopis označen.

I všeobecně stylisovaný obsah článku bez výslovného označení jména jiného soutěžitele a jeho podniku může býti způsobily ohroziti soutěžní posici soutěžitelovu.

(Rozh. ze dne 25. února 1938, Rv I 2781/37.)

V periodickém tiskopisu »X. Y.« byl uveřejněn článek zrazující čtenáře od inserce v časopisech určitých politických stran. Žalobce, jenž jest vydavatelem a nakladatelem periodického tiskopisu »A.«, orgánu jedné z dotčených politických stran, rozšířeného v podstatě v témže obvodu jako časopis »X. Y.«, se na žalovaném, který je odpovědným redaktorem periodického tiskopisu »X. Y.«, vydávaného společností »N.«, domáhá, aby byl žalovaný uznán povinným zdržeti se uvádění a a rozšiřování údajů a) že musí překvapiti, že se zástupci novin a časopisů, zejména zástupci periodického tiskopisu »A.«, reprezentující určitý politický směr, obracejí s výzvou inserování také na část obyvatelstva, která jest jiného politického přesvědčení, že sběratelé inserátů uvedených novin ne zřídka mezi řádky naznačují, že by mohlo míti jisté následky, kdyby se nevyhovělo přání na zadání inserátů, že na př. stav obchodníků nemá žádného zájmu na to, aby v těchto listech inseroval, že jest zapotřebí jisté porce — řekněme — odvahy, aby se tyto listy obracely s takovými žádostmi na lidi, kteří by vlastně měli všechn důvod, aby se cítili uraženými způsobem psaní oněch listů, b) že kruhy části obyvatelstva jiného politického přesvědčení jsou v sloupcích jmenovaných listů denně hanobeny a že se jim tam nadává, že skoro v každém čísle těchto novin možno najíti podezřívání příslušníků jiných politických názorů, postrádající veškerého základu, c) dále že jest povinen bezplatně v časopise (»X. Y.« uveřejniti prohlášení, jímž odvolává údaje uvedené pod a), b) a konečně d) že žalobce jest oprávněn uveřejniti na útraty žalovaného žalobě vyhovující výrok rozsudečný do tří měsíců po právní moci v novinách »Z.« Proti žalobě namítl žalovaný mimo jiné, že žalobce není aktivně oprávněn k žalobě, ježto přes to, že se označuje za vydavatele a nakladatele periodického tiskopisu »A.«, není ve skutečnosti podnikatelem, nýbrž tiskopis jest majetkem politické strany, takže žalobce jest vlastně zaměstnancem dotčené strany, nemůže u něho jíti o soutěžitele ve smyslu § 46 zákona proti nekalé soutěži, a že i kdyby byl podnikatelem, nebyl by jednáním přímo dotčen, a dále že ze znění článku vysvítá, že tiskopis »A.« tam ani nebyl jmenován, nýbrž že se v něm mluvilo jen všeobecně o zástupcích novin a časopisů určitých politických stran. Soud první stolice uznal podle žaloby ve směru uvedeném pod a) vyjma slova »zejména zástupci periodického tiskopisu »A.« a pod c) potud, pokud se uveřejnění týkalo údajů pod a) uvedených, jinak žalobu zamítl. Důvody: Soud zjistil, že žalobce jest vydavatelem a nakladatelem periodického tiskopisu »A.«, že v té vlastnosti není ve služebním poměru k politické straně, že jest odpovědný za noviny dle práva civilního a trestního, že sám upravuje služební pozítky redakčního a administračního personálu, že personál přijímá a propouští. Noviny ovšem se vedou na účet politické strany a jejich

obsah musí odpovídati intencím strany. Soud přisvědčuje žalobci, že to, že žalobce vede řečené noviny v dohodě a v intenci politické strany, nemění nic na tom, že jest plně oprávněný a zavázaný z jednání, jež činí jako vydavatel novin. Jest možno souhlasiti i s názorem žalobce, že jest formálně oprávněn k žalobě. Politická strana není právnickou osobou, musí proto užívatí k vydávání novin fysických osob, které pak mohou osobně žalovati a býti žalovány. Kdyby tomu bylo jinak, byly by novinářské podniky politických stran bez ochrany. I to, že noviny žalobcem vydávané nejsou v závadném článku uvedeny jménem, nevylučuje samo o sobě žalobní oprávnění žalobcovo. Článek směřuje paušálně proti všem novinám v článku uvedených politických stran. Při takovém paušálním podezřívání stačí každý odkaz, z něhož veliké množství čtenářů hledíc na všeobecnou vědomost pozná označení určité osoby anebo určitého podniku. Je-li nesporno, že noviny vydávané žalobcem a žalovaným jsou rozšířeny přibližně v témže obvodu, nemůže býti průměrnému čtenáři zatěžko uhodnouti, že tím jest míněn také podnik žalobcův, i když ve článku není uveden jménem. Stačí tedy všeobecný výrok, který jest způsobilý poškoditi jednotlivý podnik, jenž náleží určité skupině. Ovšem není zcela neodůvodněna námitka žalovaného, že podnik žalobcův není uveden jménem, avšak ta námitka má význam v jiném směru, a to se zřetím na znění žalobního žádání. V něm se totiž žádá, aby byl žalovaný uznán povinným zdržeti se toho, aby nečinil a nerozšiřoval údaje, že musí překvapovati vytýkané chování zástupců novin a časopisů politické strany v článku blíže uvedené, zejména však tiskopisu »A.«. Tento dodatek »zvláště tiskopisu »A.« není v článku ani obsažen a nelze jej snad pokládati jen za samozřejmé doplnění, nýbrž dává článku zcela jiný smysl. S tím dodatkem nebylo by článku rozuměti jinak, než že zástupci tiskopisu »A.« zvláště vynikli v závadném článku, což však článek ani netvrdí. Proto žádá žalobce příliš mnoho, domáhá-li se odsouzení žalovaného, aby se zdržel takových údajů, domáhá-li se dále uveřejnění odvolání tohoto znění a oprávnění uveřejnění rozsudku v uvedeném znění. Co do tohoto dodatku není žaloba odůvodněna a musila býti zamítnuta. Nelze také popříti, že závadný článek kritizuje systém. Omezuje-li se vzájemné útočení novin jen na sledování politických zájmů, nelze vybočení z mezí dovolené kritiky, třebaže se nepřímou dotýkalo i časopisu, podřaditi pod zákon proti nekalé soutěži (rozh. č. 13413 Sb. n. s.). U novin stranicopoliticky orientovaných náleží polemika s jinými listy z jiného tábora k pravidelnému obsahu. Takové články nejsou nutně psány za účelem soutěže, t. j. v úmyslu zjednatí přednost vlastnímu podniku na újmu jiného. Za takovou dovolenou kritiku pokládá soud v souzeném případě údaje, že kruhy určité části obyvatelstva v člancích uvedených listů jsou denně hanobeny a že se jim také nadává, že téměř v každém čísle těchto novin možno najíti podezřívání oné části obyvatelstva, postrádající jakéhokoliv základu. Tyto údaje mají dostatečnou oporu v číslech novin »N.«, které žalovaný předložil. Zejména jest poukázati na č. 125 uvedeného listu ze dne 29. května 1935, str. 6, kde jsou uvedeni jménem obchodníci, kteří mají býti bojkotováni a kteří také jsou uváděni v opovržení. Proto nemohl soud

vyhověti žalobě i co do těchto údajů. Avšak i když žalobcem vydávaný list uveřejňuje články, jež se příčí §§ 1a 10 zák. proti nekalé soutěži, anebo když tak činí jiné noviny oné politické strany, není již tím žalovaný oprávněn, aby stejným způsobem na to reagoval. Kritika, kterou sleduje souzený článek, jest určena zřejmě také ještě k jinému účelu, neboť se určitá část obyvatelstva a zejména stav obchodníků vyzývá, aby v novinách redigovaných žalobcem již neinserovala. Poněvadž insertní poplatky jsou podstatnou částí příjmů novinářského podniku, směřuje tato kritika již k hospodářskému základu novin určité politické strany, takže jest ji podřaditi pod skutkovou podstatu § 10 zák. proti nekalé soutěži. Jest v tom spatřovati snahu poškoditi odpůrce zeslabením jeho hospodářské posice, pročež jsou tu veškeré skutkové znaky uvedeného zákonného ustanovení. Bylo tudíž žalobě v rozsahu již uvedeném vyhověno. Uveřejnění rozsudku vedle odvolání není podle názoru soudu v souzené věci nutné. Uveřejněním odvolání v novinách žalovaným redigovaných vejde obsah odvolání, jenž se kryje s obsahem odsuzujícího rozsudku, na vědomost téže veřejnosti, v níž byl rozšířen závadný článek. Zvláštních okolností, které by odůvodňovaly vedle toho i uveřejnění i v jiných novinách, tu není. **O d v o l a c í s o u d** k odvolání žalobcovu uznal podle žaloby i v části pod b) a uložil žalovanému i v té příčině povinnost uveřejniti, jak je uvedeno pod a), kdežto odvolání žalovaného nevyhověl: **D ů v o d ě:**

K o d v o l á n í ž a l o b c o v u: Prvý soud již vyslovil správný názor, že se článkem, o nějž ve sporu jde, určitá část obyvatelstva, zejména stav obchodníků vyzývá, aby v novinách určité politické strany již neinserovala, a poněvadž insertní poplatky jsou podstatnou částí příjmů novinářského podniku, že řečený článek směřuje proti hospodářskému základu novin, které jsou orgánem oné politické strany, takže jest jej podřaditi pod skutkovou podstatu § 10 zák. č. 111/1927 Sb. z. a n. K uvedenému účelu směřuje onen článek celým obsahem, tedy i částí, jejíž odvolání první soud žalovanému neuložil. I když tato část článku, jak první soud má za to, směřuje k sledování politických zájmů, přece byla i ona uveřejněna a směřuje k témuž účelu jako ostatní část článku, totiž odvrátiť určité kruhy inserentů od inserování v časopisech určité politické strany. Je proto souhlasiti se žalobcem, že závadný článek tvoří nedělitelný celek a že i u té jeho části, jejíž odvolání první soud žalovanému neuložil, jsou splněny podmínky žaloby zdržovací a že žalovaný i onu část článku musí odvolati. Bylo proto odvolání žalobce vyhověno.

K o d v o l á n í ž a l o v a n é h o: Otázku aktivní legitimace žalobcovy posoudil první soud správně a odvolací soud odkazuje na případné odůvodnění napadeného rozsudku. Jest nesporné, že časopis žalobcův i žalovaného mají též kruh svého rozšíření, a jestliže se v závadném článku mluví o časopisech určité politické strany a žalobce v témž okruhu jako žalovaný takový časopis vydává, musí se míti za to, že se článek vztahuje i na něho, i když tam jeho časopis není výslovně jmenován. V odporu se spisy tvrdí žalovaný, že první soud zjistil, že časopis »A.« vyzývá v bojkotu obchodníků jiného politického tábora.

I kdyby tomu tak bylo, nebyl by žalovaný oprávněn činit totéž. Mínil-li žalovaný, že jeho tvrzení v závadném článku jsou dovolenou kritikou, ježto jsou pravdivá, jest mu připomenouti, že neuvedl okolnosti, jež ho donutily právě k oněm údajům, a již z povahy věci plyne, že si musil býti vědom, že vyličeným postupem může žalobcův podnik ve značné míře poškoditi. Nebylo proto odvolání žalovaného vyhověno.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalovaného.

Důvody:

Žalovaný neprávem upírá žalobci oprávnění k žalobě, neboť nehledí náležitě k podstatě věci. Podle zjištění je žalobce vydavatelem a nakladatelem časopisu a již proto a tím je podnikově činný v hospodářském oboru. Neprávem ukazuje žalovaný na vnitřní poměr mezi žalobcem a jeho politickou stranou; třebas by byl politický list vydáván na účet politické strany, jak žalobce sám připouští, zůstává tím nedotčeno, že žalobce jako vydavatel a nakladatel je v přímém právním poměru jak k dlužníkům podniku, tak k jeho věřitelům a že je věřitelům těm osobně zavázán, nehledíc na to, zda se mu dostane ekvivalentu plnění od politické strany a zda by jej vůbec mohl s úspěchem právně vymáhati. Z toho je viděti, že on sám, a to osobně je také hospodářsky účasten na podniku a že mu nelze upíratí nárok na právní ochranu stejně jako jej nelze zprostiti příslušných povinností a závazků.

Již ve vlastním zájmu musí žalobce dbáti toho, aby podnik prospíval a aby v soutěži nebyl rušen.

S odvolacím soudem lze potud souhlasiti, že celý článek jest posouditi jako nedělitelný celek, ale ovšem jen v příčině toho, k jakému účelu byl onen článek určen. A tu již podle obsahu článku oba soudy správně poznaly, že jeho účelem bylo postihnouti jiné podniky časopisecké v jejich hospodářském základu a že se článek obracel na čtenáře právě z kruhů inserentů s nezastřenou výzvou, aby v určitých listech neinserovali, čímž právě chtěl zeslabiti soutěžní posici oněch listů. Že tu šlo o účel soutěžení, je již podle obsahu článku zcela nepochybné a nebylo tu potřebí nějakých důkazů o tom ani s toho hlediska, že žalovaný sám snad není soutěžitelem. Nezáleží na tom, zda měl vedle toho ještě jiné pohnutky.

Žalovaný neprávem uvádí, že článek je zcela všeobecný a že v něm žalobce nebo jeho podnik není výslovně jmenován. Právě taková všeobecná stylisace může býti podle okolností jen pláštikem a žalovaný nemůže se jí dovolávati, když podle okolností jsou anebo mohou býti v soutěži dotčeni určití podnikatelé. Na váhou padnou tu zajisté zejména také místní poměry a tu žalovaný ponechává v opravném řízení zcela bez povšimnutí závažnou skutečnost, že se místní obvody působnosti časopisů sporných stran v podstatě kryjí, z čehož právě nižší soudy, a to právem, dovozují, že přes všeobecnou stylisaci byl a měl býti přímo dotčen také podnik žalobcův.

Oné všeobecné stylisace se žalovaný nemůže právem dovolávati ani tam, kde jde o důkaz pravdy některého údaje. Lze-li podle okolností souditi, že obsahem mohl býti a byl dotčen určitý podnik, nestačí dokázati, že snad ten který údaj je správný se zřetelem na nějaký jiný podnik. Tu právě je a bylo na žalovaném, aby takový údaj, který je způsobilý poškoditi určitý okruh podniků, upravil zcela určitě a nedvojsmyslně tak, aby nemohlo býti pochybnosti o tom, koho žalovaný míní. Proto nestačí, co uvedl soud první stolice o časopisu »N.«, o který tu nejde. Žalovaný nedokázal, že by obsah závadného článku byl pravdivý ve vztahu k žalobci, a to v žádné jeho části. Jestliže pak již podle povahy věci nemůže býti pochybnosti ani o tom, že článek je způsobilý žalobce poškoditi, netřeba přihlížeti k tomu, do jaké míry tomu tak jest, a jak by se věc měla, kdyby byly údaje pravdivé.

Čís. 16743.

Opravným prostředkem ve smyslu § 1 zák. č. 112/1872 ř. z. jest i stížnost podle § 78 zák. o org. soud., je-li syndikátní nárok vyvozován z toho, že soudce odepřel se žalobcem sepsati návrh na odklad exekuce.

(Rozh. ze dne 28. února 1938, Co I 22/37.)

Srov. rozh. č. 14002, 14296, 13121 Sb. n. s.

Okresním soudem v P. byla povolena exekuce vnucenou dražbou nemovitostí patřících žalobcům. Dražební rok byl ustanoven na den 23. června 1934 a byly při něm nemovitosti žalobců přiklepnuty Josefu B. za nejvyšší podání 180.074 Kč. Exekuční řízení prováděl jako exekuční soudce žalovaný Vilém R. Tvrdíce, že přes to, že jako rolníci, kteří se živili hospodařením na svých nemovitostech, měli nárok na odklad dražby ve smyslu zákona ze dne 24. února 1934, č. 33 Sb. z. a n. a že dne 1. června 1934 u okresního soudu v P. žádali podle uvedeného zákona, aby žalovaný soudce sepsal jménem žalobců do protokolu návrh na odložení dražby, žalovaný onu žádost odmítl a odepřel protokolovati řečený návrh, prohlásiv vůči žalobci, že odklad dražby na žádný způsob nepovolí, i kdyby návrh byl učiněn písemně, že dražba bude každým způsobem provedena a že každé podání je marné, domáhají se žalobci na žalovaných (soudci a čs. státu) syndikátní žalobou zaplacení 568.240 Kč s přísl. V r c h n í s o u d v P. zamítl žalobu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl odvolání.

D ů v o d y:

Nejvyšší soud odůvodnil v četných rozhodnutích (srov. č. 14002, 14296, 13121 Sb. n. s.) zásadu, že se v § 1 syndikátního zákona č. 112/1872 ř. z. nemíní »opravnými prostředky v soudním řízení předepsanými« jen opravné prostředky, o kterých rozhoduje vyšší stolice, nýbrž že